

Lausunto

17.04.2020

Asia: VN/4283/2020

Valtioneuvoston asetus televisio- ja radiotoiminnasta annetun asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleisradio Oy

Lausunto

17.4.2020

Asia: VN/4283/2020

Yleisradio Oy:n lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi televisio- ja radiotoiminnasta annetun asetuksen (1245/2014) muuttamiseksi

Yleisradio pitää tärkeänä televisio- ja radiotoimintaa koskevan asetuksen 12 §:n mukaisen suorien lähetysten tekstityksiä koskevan poikkeuksen jatkamista. Poikkeus antaa mahdollisuuden suorien lähetysten tekstitysten suunnitelmalliseen kehittämiseen sekä tekstitysten lisäämiseen jatkuvasti ja asteittain.

Yleisradio ja useat edunvalvontajärjestöt ovat aiemmin ehdottaneet, että suoratekstitysvelvoitetta kasvatettaisiin asteittain. Yleisradio on esittänyt, että vaiheittaista velvoitetta lisättäisiin esimerkiksi audiovisuaalisten sisältöpalvelujen tarjoajan Liikenne- ja viestintävirastolle antaman toimintasuunnitelman mukaisesti. Suorien lähetysten tekstityksiä koskevan poikkeuksen jatkaminen tukee tätä tavoitetta. On tärkeää, että tekstityspalvelujen pitkäjännitteinen kehittämisen mahdollistetaan. Voimavarat tulee voida keskittää suorien lähetysten laadukkaan tekstityksen

tuottamiseen sekä kattavan palvelun pitkäjännitteiseen sekä suunnitelmalliseen kehittämiseen ja ylläpitoon.

Poikkeuksen jatkaminen tukee osaltaan suorien lähetysten hyvälaatuisen, selkeän ja ymmärrettävän tekstityksen tuottamista ja kehittämistä. Ohjelmatekstityksen tulee välittää ohjelman informaatio ääntä kuulemattomalle katsojalle. Tässä saavutettavuustehtävässä toimii vain lainmuutoksessa edellytetyt laatuvaatimukset täyttävä hyvälaatuinen tekstitys.

Suorien lähetysten tekstitystä koskevan poikkeuksen jatkaminen mahdollistaa sen, ettei synny tarvetta turvautua täysin automaattisen tekstityksen käyttöön ottoon suorissa lähetyksissä. Automaattinen puheentunnistustekniikka ei nykyisellään ole vielä niin kehittynyttä, että sitä voitaisiin yksinään hyödyntää laadukkaasti tekstityksen tuottamisessa. Sähköisen viestinnän palvelulain valmistelussa on tullut esiin tätä koskeva laaja yhteisymmärrys edunvalvontajärjestöjen, viranomaisten ja Yleisradion kesken.

Palvelun tuottamiseen tulee pitkällä aikavälillä olemaan tarjolla nykyistä kehittyneempiä apuvälineitä, joita käyttämällä saadaan tehostettua suorien lähetysten laadukasta tekstitystä. Tarvetta suorien lähetysten tekstitystä koskevan poikkeussäännöksen jatkamiseen tulee arvioida ottaen huomioon alan tekninen kehitys. Ennen tulevaisuuden edistyneiden teknisten apuvälineiden käyttöön saamista suorien lähetysten sisältö saadaan parhaiten kattavasti laadukkaasti tekstityksen piiriin uusintalähetyksessä ja tilausohjelmapalvelussa.

Suoratekstityksvelvoitetta koskevan poikkeuksen jatkaminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että Yleisradion tekstityspalvelua ei kehitettäisi tai parannettaisi jatkuvasti. Poikkeuksesta huolimatta erityisesti suoratekstitykseen kiinnitetään jatkuvasti huomiota. Lausuntopyyntöön liitteenä olevassa muistiossa mainitaan, että Yle tuotti vuonna 2019 n. 700 tuntia enemmän tekstitettyä sisältöä kuin 2018. Osa tästä 700 tunnin lisäyksestä oli suoratekstitystä: vuonna 2019 suoratekstitettiin mm. eduskunnan välilikysymyksiä ja hallituksen tiedonantoja.

Suorien lähetysten tekstitysten lisääminen jatkuu myös vuonna 2020. Alkuvuodesta 2020 suoratekstityksen piiriin otettiin yleisön paljon toivoma viikoittainen Eduskunnan kyselytunti. Myös koronaepidemian aikana on tehty merkittäviä suoratekstityspanostuksia tiedonsaannin kannalta tärkeisiin Ylen erikoislähettyksiin sekä hallituksen tiedotustilaisuuksiin.

Ismo Silvo

Julkaisujohtaja

Yleisradio Oy

Okkonen Kirsi-Marja
Yleisradio Oy - Julkaisut